

če so le proti ostrim vetrom zavarovane, ki cvet in mladike pogubé. Posebno dobro je, če so taki nasadi od visoko ležečih gozdov proti hudim mrzlim vetrom zavarovani.

Kakor jablana tako zahteva tudi gruška močno, rodovitno in globokoprstno zemljo, pa le tedaj dobro stori, če je spodnje dno zemljišča zadosti vlažno. Gruška zahteva toplo proti ostri burji zavarovano lego, zlasti zlahtnejše sorte z debelim sadom. Te morajo toplo, zavarovano stališče za uspešno rast imeti, da močne burje težki in lepo barvani sad ne potrosijo in da tako popolnoma zrelo na drevju postane.

Druge sorte gruš, ktere imajo bolj droben sad, posebno pa vse moštnice tudi po visokih goratih krajih dobro storé (600 metrov visoko) in prav obilno moštnega sadja obrodé. V takih legah, ki so posebno vetrovne in burne, je bolje srednje visoka drevesa zasajati, kakor pa taka, ki prav visoko rastejo. Ako pa hočemo drevje zasajati ob potokih, na vlažnih celo na mokrotnih travnikih ali pa v bolj globoko ležečih zaprtih dolinah in legah, tam bomo z najboljšim uspehom našo domačo češpljo zasajali. Celo na spašnikih in travnikih, ki spomladi dalj časa pod vodo stojé, češplja še vendar lepo raste in rodi, ker ji voda ne škoduje, marveč vlažna zemlja ugaja. Če pa je taka lega že bolj topla in rodovitna, če ima globoko ilovičasto zemljo, se smejo mesto češplje slive, mirabele in renklodi saditi. Popolnoma nasprotno zemljo in lego ko češplja zahtevajo črešnje in višnje. Posebno slednja raste še v kamenitem zemljišču, po višinah in strminah pa tudi po peščenih zemljiščih. Je tedaj posebno nasvetovanja vredna, da se z njo nerodovitni bregovi in pašniki obsadijo, ker tam močno rodi. Tudi ob cestah in visoko goratih krajih 600 metrov visoko še rodi in je dobro take kraje z višnjami obsaditi.

Ko višnja še v senčnati legi stori in še na severni plati bregov raste, zahteva črešnja bolj toplo solnčnato stališče posebno pa prosto lego. Močvirnasta zemlja, vlažna zaprta lega za črešnje ne velja. Tople višine in strmine, zlasti pašniki po goratih rebrih, kakor jih je še semtertje najti, če tudi nimajo posebno rodovitne zemlje, so posebno za orehove nasade priležne.

Če zemlja za posajeno sadno sorto ni priležna, se morajo posamezne hibe odpraviti. Iz premočvirnega zemljišča se mora voda odpraviti, prepuha zemlje zamočiti, pusta prst vzboljšati, široke jame za posajanje izkopati, dobra zemlja navoziti in tako bode tudi posajeno drevje vzpevalo in trud nanj obrnjen povračalo.

Čebula orjakinja (Riesenzwiebel).

Pridelovanje čebule na debelo je za kmeta in vrtnarja zelo koristna in hasnovita stvar. Seveda je treba tudi tukaj prave sorte izbrati in jo skrbno obdelovati. Tako vsega priporočanja vredna sorta čebule je čebula Malkova, čebula orjakinja, ki

kot poljska in trgovinska čebula vsemu temu odgovarja, kar se od dobre čebule pričakuje. Ta sorta je velika, lepo izraščena, plošnatookrogla, trda čebula glavatica, meri poprek počez nad 11 centimetrov, na viš pa 9 centimetrov, je svitlo mesene barve, ima trdo, ko srebro belo meso sladkega pa vendar ostrega okusa, in je posebno rodovitna. Potikavne ali sadivne čebulice so drobne, mogoče jih je tedaj voliko v malem zavoju na daleč brez velikih stroškov poslati in imajo tudi še to dobro lastnost, da ne grejo lahko v seme. Seme in tudi sadivne čebulice bode gotovo priskrbel trgovec Berdajs v Mariboru, kdor se pa hoče neposredno na veliko semensko štacuno obrniti, ta naj piše v Prago pod napisom: „Ernst Bahlsen“ semenska kupčija v Pragi. Skušbe je stvar gotovo vredna.

Kako z koščeno moko ravnati, da dobro gnoji.

Znano je, da je koščena moka za nektore poljske in vrtné sadeže izvrsten gnoj. Vendar pa je treba z njo tudi prav ravnati, drugače mnogo njene gnojivne moči v zgubo gre. Koščena moka mora prej, ko se na polje ali vrtné grede raztrosi, nekoliko nagojiti, kar se na sledeči način najbolje godi. Predno se raztrosi, se mora z dobro prstjo tako pomešati, da je moka in prsti jednako veliko. Ta zmes se potem z gnojnico polije tako, da je skoz in skoz kup vlažen, na kar se vse premeče in v kopico nakupiči. Treba je kup z prstjo pokriti in ga na mestu, kamor dež ne more, teden dni pustiti. Potem času se vse razmeče, dobro med seboj pomeša, tako da je vse vkup, kakor rahel mernovlažen prah, ki se da lahko trositi. Če se koščeni moki še nekoliko žaganja ali drobnega konjskega ali ovčjega gnoja primeša je zmes tim boljša, in gnoj se tim preje razkrojiva. Z gnojnico zmes preveč polivati ne kaže, kakor tudi ne vgreji kup večkrat premetati, ker gre tako po nepotrebem veliko gujilca, t. j. gnojivne moči v zgubo.

Sejmovi 18 febr. Brašlovec, Radgona; 19. febr. Gornja Poljskava, Pišce; 22. febr. Verače, Teharje.

Dopisi.

Iz Celja. (Porotna sodnija) je 18. jan. Franca Loidon nekrivega spoznala, da bi bil on neko pohištvo pri Hajdini blizu Ptuja leta 1874. podžgal, dasiravno je v Dunajskem Novem mestu obstal, da je tega zločinstva kriv; 23. jan. se je vršila obravnava zoper Tomaža Čelana, posestnika iz Šikole pri Cirkovicah. Obdolžen je bil roparstva in umora. 11. avg. 1877 so peljali Simon Klazine, Jožef Frangeš in Andrej Pernat iz Spodnjih Jablan, potem Tomaž Čelan iz Šikole, vejniki v Maribor, ga tam prodali ter denar v gostilnici pri „črnem orlu“ med saboj razdelili. Proti 9. uri zvečer se podajo zopet domú. Pri mostu poleg Hoč pa napade

Tom. Čelan Andreja Pernata, ki se je na svojem vozu peljal ter spal, ga s polenom močno mabue po glavi in mu vzame blizu 6 fl. Kmalu potem je Pernat, kteremu je bila glava vsa razklana, vmrl. Porotniki so Čelana krivega spoznali in sodnija ga je obsodila k smrti na vislicah. — 24. jan. je bil na 5 mesecev zapora obsojen Jernej Rižner iz Radene, gornje-radgonskega okraja. Zatožen je bil namreč, da je 8. oktobra 1877 svojega 4letnega sina Franca večkrat z remenom po glavi tolkel, ker je ta posteljo onesnažil. Vsled tega pretepanja je deček še tistega dne za pretresenjem možganov vmrl. Tistega dne je bil na 3 leta v težko ječo obsojen tudi Val. Inhart iz Črešnovce pri Slov. Bistrici, ker je 26. dec. 1874 Petra Soršoka z nekim bodalom tako v tilnik pikal, da je ta potem vmrl. — 25. in 26. jan., potem tudi 28. in 29. jan. so se vršile posebno za našo savinjsko dolino zanimive obravnave; zatega voljo je bila tudi sodnijska sobana ves ta čas poslušalcev prenapolnjena. Posrečilo se je namreč vendar enkrat, glasovito tatinsko drhal spraviti na dan, ktera je od leta 1872 sem mnogoterim posestnikom na Vranskem, v Grižah, v St. Petru itd. obilo reči v skupni vrednosti za 1262 gl. 87 kr. pokradla. Zatoženi so bili: 1. Lor. Travužker iz Starega trga pri Slov. Gradcu, ki je bil že 1. 1874 od celjske okrožne sodnije zaradi mnogo tatvin na 8 let težke ječe obsojen. Ta je svoje tatbinske tovarše tudi izdal. 2. Njegov pomočnik pri tatvini je bil Fr. Zajc iz Letuša. 3. Da so se mnoge tatvine zamogle izvršiti, k temu je pomagala Marija Obreza iz Proj pri Sv. Pavlu. Obdolženi so bili na dalje: 4. Alojz Srebre, Ignac Dreksler, obadva iz Sešič, in Alojz Volmut od sv. Lovrenca, vsi že večkrat kaznovani. Vsi zatoženci razun Travužkerja, so svojo hudo-bijo tajili; toda priče, kterih je bilo več kakor 40 poklicanih, so jasno dokazale njihovo zločinstvo. Na mizi in okrog mize, pri kteri so sedeli sodniki, so bile razpostavljene raznovrstne vkradene reči, n. pr.: servijete, robei, nogavice, marele, itd. Po dolgi in trudapolni obravnavi so porotniki skoraj vsem vprašanjem, stavljenim od sodnije, pritrdili in so dobili: Fr. Zajc 4 leta, Lorenc Travužker 2 leti, Marija Obreza 5 let, Ignaz Dreksler 5½ leta, Alojz Srebre 5 let in Al. Volmut 6 let ječe. 28. in 29. jan. pa se je vršila obravnava zoper več drugih vdeležencev pri onih tatvinah ter so bili obsojeni: Andr. Četina, urar iz Sešic na 18 mesecev ječe; Marjeta, njegova žena na 1 l., Ana Volmut, žena Alojzija V. na 18 mesecev; Antonija Dreksler, žena Ignacija Dr., na 15 mesecev, Lena Srebre, mati Alojzija Srebre na 2 leti in Neža Četina, hčer zgoraj imenovanih zakonskih na 3 mesece ječe. Bodeli pa tudi prijetno življenje v ječi te hudodelnike poboljšalo? Dvomimo.

Iz Ljutomera. Verli g. Kryl, predsednik tukajšnje kmetijske podružnice povabil je bil njene ude in druge kmetovalce v nedeljo, 3. svečana zopet v skupščino, katera se je v lepem

redu in v zadovoljstvo vseh navzočih izvršila. Došlo je bilo precej razumnejših kmetov, ali želeli bi bilo, da bi jih k tem koristnim zborovanjem še več zahajalo. Skupščina je otvoril g. predsednik Kryl; zapisnik zadnjega zborovanja je prečital g. Huber. Na to je govoril g. Lapajne nekoliko o kemiji in sicer je razlagal pojem kemičnih prvina in spojina ter si izbral v obširno razlaganje kislec in ogljenčevo kislino, katera plina je pojasneval z ozirom na njuno delovanje, hasek in kvar v navadnem življenju ter v naravi ob obče. Obljubil je o tem predmetu v ugodnih okoliščinah pri bodočih skupščinah nadaljevati. Drugi govornik, g. Kryl, si je bil za svoj predmet izbral gnoj, gnojnice, gnojske jame in važnosti teh stvari v gospodarstvu. Razkladal je bistvo gnoja in gnojnice ter priporočal, kako se ima na te dragocenosti kmetove paziti in kako z njimi ravnati. K obema govoroma dodajal je g. Kukovec razbistrajoče dodatke, kar se je vsem dopadalo. Naposled je bila volitev 2 zastopnikov v občni zbor štajerske kmetijske družbe, ki bode koncem tega meseca v Gradcu. Izvoljena sta bila enoglasno gg. Avg. Šenkler in J. Štraser. Tema gospodoma (navzoč je bil samo poslednji) priporočevalo se je, da bi se v Gradcu za to po-tegnila, da dobijo nekateri naši zaslužni konjereci kakovo odlikovanje, in da bi štaj. kmetijska družba naklonila tudi kakovo podporo v snovajoče se premiranjih goveje živine v tem letu v Ljutomeru. Navzoč je bil pri tem zboru tudi g. okrajni glavar Premierstein. 2. t. m. namreč na svečnice je bil pri nas tudi zbor ali glavna letna skupščina narodne Čitalnice, ki je tudi važno društvo za nas Slovence. Pri tem je bil navzoč tudi omenjeni g. glavar sicer pa manj kmetijskih ljudi in več gospodskih družabnikov ljutomerskih. Obhajala se je ta dan ob enem 10letnica ljutomerske Čitalnice in pri tej priliki se je spomnil društveni podpredsednik v svojem govoru posebno onih domoljubov, ki so bili društvo oživotvorili, in poudarjal je zlasti imena: Drag. Huber, pokojni dr. Klemenčič, dr. Zarnik. Društvo ima precej časnikov, katere čitajo največ domači družabniki, a so ravno tako tudi zunanjim udom in domoljubom na razpolaganje. V odbor so se volili gg.: dr. Mravljak (predsednik), Kukovec (podpredsednik), Štuhec, (blagajnik), Lapajne (tajnik), Gomilšak, Huber in Seršen (odborniki). Želimo društvu blag uspeh na korist večjega izobraževanja in narodne zavesti tukajšnjega ljudstva!

Iz dravskega polja. (Nenavadno svečanost) smo imeli nedeljo 10. febr. pri sv. Lovrencu. G. Elija Turin, tukajšnji trgovec, dozda ud vzhodne nezjedinjene cerkve, je bil sprejet v sv. rimskokatoliško Cerkvo. Viden je bil vpliv na zbrano, verno ljudstvo, ko je spreobrnjenec pri rani službi božji, pred altarjem klečeč z gorečo svečo v roki, z čvrstim glasom bral spoznatje sv. rim. kat. vere, še večji vtis je naredilo, ko je s povzdignjenim glasom desno roko na sv. evangelje položivši rim. kat. Cerkvi zvestobo prisegol. Gealjev in ob enem

vesel pa je bil prizor, ko je potem pri pozni službi božji med sv. mešo z vidljivo pobožnostjo in gorečo svečo v roki prejel sv. obhajilo in njemu na strani tudi nevesta, z katero še je tisti den, obdan od svojih svatov in prijateljev, bil poročen. Mi želimo, naj bi spreobrnjenec bil tudi vselej živ ud rim. kat. Cerkve, njenemu zakonu pa želimo srečo in blagoslov božji!

Iz Maribora. (G. Seeder) je c. kr. uradnik, v našem okraju najvišji uradnik, zastopnik vlade, cesarja, prvi izvršitelj postav in torej tudi volilnega reda za deželni zbor štajerski. On bo razpisal volitev volilnih mož, on bo jih vodil po svojih komisarijih, on bo tudi volil pri volitvi volilnega odbora 3 vladine zastopnike. Dalje lahko upliva taisti g. Seeder, vsaj nekako, na srenjske predstojnike, zlasti pa na učitelje. In ta g. Seeder je sedaj odločeni kandidat nemškutarske „zakrahovane“ Brandstetter-Seidlove stranke, zagrizene nasprotnice Slovencev, ki so vendar ogromna, svitlemu cesarju vselej udana, na krvi in v denarjih največ za domovino žrtvujoča večina prebivalstva. Tega se nismo nikdar nadejali. Vedno smo še mislili, da bo g. Seeder pobite Seidl-Brandstetterovce dostojno zavrnil in ostal, kar bi po naših mislih imel biti, nad strankami stoječ varuh in izvršitelj postav. Sedaj pa moramo žalostni gledati, kako je postal kandidat poedine, to pa nemškutarske stranke. Kajti volitve so razpisane in ni brati, da bi bil g. Seeder nemškutarsko kandidaturo odbil. Slovenci smo torej prisiljeni g. Seederja imeti za svojega političnega sovražnika, za najgoršega zastopnika nemčurjev, liberalcev in ustavovercev, t. j. ljudi, zoper katere nam je sveta dolžnost boriti se z vsemi postavnimi pomočki in sredstvi. Kajti ravno ti ljudje, ki spadajo k Seidlovej stranki, so vse politične nesreče zakrivali, ki celih 18 let že Avstrijo tarejo, deželam in narodom pravice krhajo, sv. Cerkvo žalijo, vsem pa strahovita bremena, dač in raznovrstnih doklad nalagajo. Seidl in njegovi pristaši so očetje sedanjim volilnim redom, novim šolskim razmeram, razkosovanju grunтов, ženitvanju nemančev, mehkeemu postopanju zoper tate, morivce in sploh ničvredneže, brezmernemu pomnoženju uradov in pisarijam brez konca in kraja. Seidl in njegovi pristaši so odurohom dali prosto pot, Seidl in njegovi prijatelji so napravili nepotrebne okrajne zastope, da v njih gospodarijo in zapovedujejo, steze delajo in navažanje kamenja in „šodra“ zopet svojim pristašem delivajo in tako novih podpornikov dobivljajo. V mariborskem okraju so namreč skoro vsi taki navozači prav iskreni prijatelji g. „Seidla“, „obmanna“ okrajnega zastopa. Letos se bo 15421 fl. dalo zaslužiti pri okrajnih cestah in namreč: sv. Juri 2078 fl., Bergenthal 3084 fl., sv. Lenart 3125 fl. potem Plač 406 fl., Svičina 186 fl. do postaje Pesnice 49 fl., Jarenina 899 fl., sv. Jakob 640 fl. Ciglenice 446 fl. Ptuj 343 fl., Franheim-Slivnica 437 fl., Ruše 1492 fl., Selnica-Ruše 94 fl. Gersdorf

42 g., Jodlberg 153 fl., sv. Lovrenc 623 fl., Velka 703 fl., Melje 417 fl. Seidlova liberalna in ustavoverna stranka pa ne samo deželnih doklad povisala z 7% šolnino vred na 45%, ampak tudi srenje zamotala v preoblaganje srenj z srenjskimi stroški in dokladami, kakoršnih prej ni bilo. V dokaz naj služijo sledeče srenje: Poličja ves ima letos 25% srenjske doklade (Gemeinde-Umlagen), Slemen 25, Valc 25, Ranče 30, Pakerje 30, Rožpah 30, Ruše 30, Radvanje 30, Lobnica 30, Bistrica pri Faali 30, Rottenberg 30, Kamca 30, Smolnik 30, Krecenbah 30, Dobrenje 30, št. Il 30, Cirknica 30, Skoge 32, Loka 35, Brestenica 35, Jelovec 40, Studenca 40, Johannesberg 40, Orehova ves 40, Bergenthal 48 in Komen 50%. Ta uboga srenja plačuje tedaj 50% za srenjske, 9 za okrajne 45 za deželne, skup 104%. Tako gospodarijo naši liberalci, ustavoverci in nemškutarji, kakoršen je Seidl. Kdor je z takim gospodarstvom zadovoljen, ta naj le zopet voli Seidla pa tudi g. Seederja, katerega so Seidlovci za kandidata postavili. Kdor pa ni zadovoljen, ta pa ne more voliti ne Seidla pa ne Seederja. Kajti tukaj velja: kdor ni odločno z nami, ta je proti nam! Bržčas g. Seederju ne bo dovoljno, da „Slov. Gosp.“ tako piše. Milujemo, ali ne moremo drugače! Mi ne pišemo zoper okrajnega glavarja Seederja, ampak zoper kandidata Seederja kot kandidata „zakrahovane“ Seidl-Brandstetterjeve stranke. Če mu pa to ni po volji, tedaj naj javno protestira zoper bržčas vsiljeno mu kandidaturo in potem bo „mirna Bosna“.

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Nove volitve za deželni zbor štajerski so razpisane; 12. marca volijo kmetijske skupine, 16. marca mesta in trgi, kakor tudi obrtnijske in kupčijske zbornice, 18. marca pa veliki posestniki. Volitve volilnih mož se bodo takoj pričele in želeti je, da se povsod izvolijo značajni, pošteni narodni možje; ti bodo potem pravega poslanca gotovo našli in izvolili. Občna stiska, v katero so nas dosedanji liberalni in nemškutarski poslanci n. pr. Seidl spravili, je tolika, da bi mogla že največjega nemarnjaka vzdramiti in k udeležitvi pri volitvah dobrih volilnih mož prisiliti. Izvoljeni poslanci bodo 6 let deželno mošnje imeli v rokah. — Tiroleci so hudo razjarjeni, ker je vlada staro, katoliško cerkev, kamor so učenci v Innsbrucku k službi božji zahajali, predala lutrovcem. V Železijah na Kranjskem stavijo pa novo farno cerkev in cesar so pripomagali z darom 300 fl. kar je uboge farane jako razveselilo. — G. Morak, bivši okrajni sodnik pri sv. Lenartu, je zraven g. Einspielerja postavljen za slovenskega kandidata pri volitvah za deželni zbor koroški. — Dunaj bo skoro nov Jeruzalem; tamošnji Judi imajo že 21 shodnic ali cerkev. — V državnem zboru so sprejeli novo postavbo o nacionalnej banki in sedaj